

Una mirada des de l'Hospitalet: Jaume, mestre proper, padrí del moviment solidari

Montse Santolino

(periodista)

Jaume Botey ha estat una persona rellevant a l'Hospitalet no només perquè va fer coses molt importants quan va tenir l'oportunitat política de fer-ho (com aixecar escoles), sinó per la seva capacitat de fer que passessin moltes altres coses. En Jaume, que deia que aquesta ciutat era molt dura i que sabia perfectament qui i com l'havien fet tan dura, tan grollera i tan impossible, mai no es va rendir i mai no va deixar d'animar o inventar espais per fer possible que brollés i rebrollés la ciutat més amable, culta i solidària que ell encarnava tan bé.

Un dels espais que va inventar va ser el moviment de solidaritat internacional de la ciutat. El Jaume sempre arribava cinc minuts abans que la resta de l'esquerra a les coses i a les causes més importants. Jaume Botey no és el pare del moviment solidari de la ciutat, perquè a la ciutat ja va haver-hi gent que el 79 va celebrar la victòria sandinista com a pròpia i el 85 ja ens agermanàvem amb Managua, però sí el padrí, la persona que ens va asseure al voltant d'una taula i ens va empènyer a reconèixer-nos com a espai col·lectiu de lluita i de treball. És, en bona mesura, un dels més grans responsables que des de 1994 aquesta ciutat hagi dedicat part dels seus diners a millorar la vida de moltes persones de tot el món.

Tot just ara fa 25 anys de les acampades del 0'7% i en Jaume no va permetre que ens ho miréssim des de la barrera. El mes de març de 1994 ens va convocar a tota una pandilla d'arreplegats al Centre d'Estudis del carrer Major. Primera vegada que hi entràvem molts en aquell lloc que ens semblava tan seriós. Allà ens vam veure les cares la gent de les parròquies, els comunistes que defensaven la revolució cubana i havien donat suport a les guerrilles centreamericanes, els joves iniciativers i els delegats d'algunes ONG. A l'octubre entràvem a l'agenda solidària catalana amb un acte de la campanya contra el FMI i el Banc Mundial al Tecla Sala (50 años bastan), i el mes de desembre vam portar l'acampada del 0'7% a la plaça de l'Ajuntament, vam recollir 2.086 signatures pel 0'7% i, el 19 de desembre, l'Ajuntament de la ciutat per primera vegada dedicava una partida municipal per a cooperació internacional.

Després d'aquests petits èxits, en Jaume ja sortia del mig i deixava que aquells a qui havia embolicat es fessin càrrec del que fos: era la manera boteyriana de crear teixit associatiu. Després, durant alguns anys, vam reclamar el 0'7% i una comissió ciutadana per gestionar-ho i vam acabar tenint un Consell de Cooperació. Com que ell formava part de la junta de la Federació Catalana d'ONG i des d'allà controlava l'agenda, ens anava guiant sense que ho semblés, i a la ciutat acabàvem parlant de tot i analitzant-ho tot, i al mateix nivell que a la resta dels espais solidaris i internacionalistes del país. I com que no deixava de viatjar, sempre estava al dia i exercia la solidaritat més de base, ja fos a Nicaragua, Chiapas o Iraq. A les primeres Jornades de Solidaritat que vam muntar el 1995, hi era. A la II Trobada Intercontinental per la Humanitat i contra el neoliberalisme que vam fer el 1997 a la Casa de la Reconciliació i la Vakeria, hi era. I al 2000, a la Consulta per l'Abolició del Deute extern, hi era, i llavors ja érem 62 entitats i vam aconseguir 20.000 signatures. I el 2003, a la Plataforma Aturem la Guerra de l'Hospitalet, hi era, mentre muntava a Barcelona la gran mani històrica contra la guerra. I el 2005, quan vam viatjar a l'Iraq ocupat, ell no hi era, perquè estava organitzant la sessió del Tribunal Internacional que es va celebrar al maig, i pensant en la sentència final: "Muchos de los hechos de los que se ha tenido conocimiento en la sesión de Barcelona constituyen crímenes de guerra, tal como vienen definidos en el artículo 8, párrafos 1 y 2 del Estatuto de la Corte Penal Internacional, así como crímenes contra la humanidad, definidos en el artículo 7 del mismo Estatuto. Estos hechos son responsabilidad tanto de la potencia ocupante, como de los individuos que los cometen, amparan o permiten." Jaume Sempre, al darrere de tot, i nosaltres sempre atents a la seva mirada.

Jaume Botey és, sense cap mena de dubte, una de les persones més importants de la història d'aquesta ciutat per a aquells i aquelles que ens sentim internacionalistes i d'esquerres. En Jaume ens va ensenyar com ser-ho en un temps, i en una ciutat, on ja no reconeixíem les idees i les intencions socialistes i comunistes dels primers ajuntaments democràtics, quan ja ens arribaven tan pervertides per l'ús i l'abús de poder, que ens costava de creure que alguna vegada haguessin existit. ¿Com ser internacionalista i d'esquerres de debò? Com era en Jaume. Fent ben concreta i real la consigna del "pensa global i actua local". Marxant sempre ben lluny a conèixer altres realitats, per tornar sempre, i poder entendre millor la pròpia realitat. Combinant sempre la reflexió teòrica amb l'acció i l'activisme. Un enorme intel·lectual capaç de parlar de quasi qualsevol cosa rellevant, que mai no va renegar del treball de barri, ni de les lluites més petites. Capaç de relacionar-ho tot i liderant sempre de manera discreta, i fent xarxa arreu: una de les poques persones de la ciutat que era tan ben rebut als actes de les cases okupades com dels centres parroquials.

Lluny d'instal·lar-se en les seves veritats, sempre als marges, sempre en diàspora, es passava les hores identificant noves causes, nous nínxols per mantenir la seva fe en la humanitat, noves esclatxes per on albirar un futur vivible, i descobria sempre gent i noves causes que ajudava a créixer. I no només amb el seu temps i la seva

dedicació, sinó també econòmicament. En Jaume deia que totes les seves causes eren causes perdudes. Moltes estem convençudes que si algunes causes es guanyen alguna vegada és perquè hi ha gent com en Jaume i la Pilar animant-les i sostenint-les durant dècades. Ara que se succeeixen les crisis a Nicaragua, Bolívia, Xile o l'Iraq, trobarem molt a faltar les seves anàlisis, les seves plataformes i els seus encàrrecs, però sempre, quan ens pesi la desesperança o el cansament, el seu exemple ens ajudarà a continuar.